

**Mazowiecki Zespół
Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego**

**WYNIKI POREJESTROWYCH DOŚWIADCZEŃ
ODMIANOWYCH W WOJEWÓDZTWIE
MAZOWIECKIM**

**PSZENŻYTO JARE
2018-2020**

Seroczyn 2021

Przewodnicząca Mazowieckiego Zespołu Porejestrowego Doświadczalnictwa
Odmianowego
mgr inż. Emilia Sekulska
Dyrektor SDOO w Seroczynie

Stacja Koordynująca PDO w województwie mazowieckim
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Seroczynie
ul. Koszarowa 4, 08-116 Seroczyn
tel./fax (25) 6314292
www.seroczyn.coboru.gov.pl

Opracowanie:

mgr inż. Izabela Deniszewska

Rozpowszechnianie danych zawartych w publikacji
z podaniem COBORU SDOO w Seroczynie jako źródła informacji.

Doświadczenia prowadzone w Ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego
współfinansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego

Wydawca:

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Seroczynie

PSZENŻYTO JARE

Uwagi ogólne i omówienie wyników

Udział pszenżyta jarego w strukturze zasiewów zbóż z mieszankami jest stosunkowo niewielki i wynosi około 2,6 %. Powierzchnia uprawy w latach 2017-2019 według danych GUS wynosiła średnio niecałe 180 tys. ha.

W roku 2020 zarejestrowano dwie nowe odmiany: Gucio i Impetus. Aktualnie w krajowym rejestrze znajduje się 18 odmian pszenżyta jarego, wszystkie są polskiej hodowli.

W pszenżycie jarym wysoki poziom agrotechniki obejmuje obecnie tylko dwa zabiegi fungicydowe, połączone ze stosowaniem dolistnych preparatów wieloskładnikowych. Nie stosuje się natomiast regulatorów wzrostu, a nawożenie azotowe jest jednakowe na obu poziomach agrotechniki. Zmiany te wynikają z faktu, że nie ma zarejestrowanych środków chemicznych zapobiegających wyleganiu dla tego zboża.

W sezonie 2020 w badaniach w województwie mazowieckim brało udział 8 odmian. Doświadczenia prowadzone były w następujących jednostkach :

- Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Seroczyniu
- Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Kawęczynie (pole na terenie IHAR Radzików)
- DANKO Hodowla Roślin ZHR O/ Laski

Miniony sezon wegetacyjny był korzystny dla pszenżyta jarego. Szczególnie wysokie plony uzyskano w Kawęczynie i Laskach. Znacznie słabiej pszenżyto plonowało w Seroczyniu. Najlepiej plonującymi w 2020 roku były odmiany Mamut i Hugo, z odmian nowo zarejestrowanych Impetus. Najniższe plony uzyskiwała odmiana nowo zarejestrowana Gucio. Porażenie przez choroby było mniejsze niż w latach poprzednich, jedynie w pojedynczych lokalizacjach wystąpiła septorioza i mączniak prawdziwy liści.

Tabela 1. PSZENŻYTO JARE. Odmiany badane. Rok zbioru 2020

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru Odmian w Polsce	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
1	2	3	4
1	DUBLET*	2006	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
2	MAMUT*	2016	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
3	HUGO*	2018	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL-99-307 Strzelce
4	ERWIN*	2019	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL-99-307 Strzelce
5	ODYS*	2019	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL-99-307 Strzelce
6	SANTOS*	2019	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
7	GUCIO*	2020	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL-99-307 Strzelce
8	IMPETUS*	2020	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan

„* ”-odmiana chroniona krajowym wyłącznym prawem hodowcy

Tabela 2. PSZENŻYTO JARE. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2020

Miejscowość	SDOO Seroczyn	ZDOO Kawęczyn Pole Radzików	DANKO HR ZHR O/LASKI
Powiat	Siedlce	Warszawa Zachód	Grójec
Kompleks rolniczej przydatności gleby	4	4	4
Klasa bonitacyjna gleby	III b	III	IV a
PH gleby w KCI	6,0	4,9	5,7
Przedplon	Gorzycza biała	Soja	Rzepak ozimy
Data siewu	21.03	25.03	20.03
Obsada nasion(<i>szt./m²</i>)	450	450	450
Data zbioru	10.08	10.08	13.08
Nawożenie mineralne			
N na poziomie a_1 (<i>kg/ha</i>)	95	89	105
N na poziomie a_2 (<i>kg/ha</i>)	95	89	105
P_2O_5 (<i>kg/ha</i>)	45	30	50
K_2O (<i>kg/ha</i>)	90	45	75
Nawożenie dolistne preparatami wieloskładnikowymi na poziomie a_2 (<i>l/ha</i>)	Insol 3 – 1,0 l Insol 3 – 1,0 l	Insol 3 – 1,0 l Insol 3 – 1,0 l	-
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna(<i>nazwa</i>)	Domnic 060 FS	Domnic 060 FS	Domnic 060 FS
Herbicyd (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	Gold 450 EC – 1,25 l	Mustang Forte 195 SE – 0,8 l	Biathlon 4D – 0,06 kg + Dash HC – 1 l
Insektycyd (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	-	-	Fastac 100 EC - 0,125 l
Tylko poziom a_2			
Fungicyd pierwszy zabieg (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	Topsin M 500 SL -1,0 l	Duett Star 334 SE -1,0 l	Variano Xpro 190 EC – 1,25 l
Fungicyd drugi zabieg (<i>nazwa, dawka/ha</i>)	Soligor 425 EC - 0,75 l	Soligor 425 EC - 0,8 l	Amistar 250 SC – 1,25 l
Regulator wzrostu (<i>nazwa, dawka</i>)	–	–	-

„ - ” nie zastosowano

„ * ” brak danych

Tabela 3. PSZENŻYTO JARE . Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2020

Lp.	Cecha	Seroczyn		Kawęczyn		Laski	
		a ₁	a ₂	a ₁	a ₂	a ₁	a ₂
1	Termin kłoszenia (<i>dzień, m-c</i>)	08.06	08.06	09.06	10.06	07.06	08.06
2	Termin dojrzałości woskowej (<i>dzień, m-c</i>)	13.07	15.07	30.07	31.07	03.08	03.08
3	Wysokość roślin (<i>cm</i>)	99,4	101,2	112,3	108,5	108,3	107,8
4	Wyleganie roślin w fazie dojrzałości mleczone (<i>skala 9°</i>)	9,0	9,0	6,6	7,0	4,6	4,1
5	Wyleganie roślin przed zbiorem (<i>skala 9°</i>)	7,9	7,9	5,8	6,3	4,6	4,1
Porażenie przez choroby (<i>skala 9°</i>)							
6	Mączniak prawdziwy	9,0	-	7,9	-	7,1	-
7	Rdza brunatna	7,6	-	8,8	-	9,0	-
8	Septorioza liści	7,9	-	7,6	-	9,0	-
9	Septorioza plew	7,7	-	8,3	-	9,0	-
10	Masa tysiąca ziaren (<i>g</i>)	44,2	46,7	47,0	51,0	35,4	36,0
11	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	11,8	11,9	10,6	11,2	10,4	11,1
12	Plon ziarna (<i>dt z ha</i>)	52,3	61,8	70,8	78,9	74,6	89,8

Wyniki średnie ze wszystkich badanych odmian

Skala 9°: 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4. PSZENŻYTO JARE. Plon ziarna odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2020

Lp.	Odmiana	Poziom a ₁			Poziom a ₂		
		Seroczyn	Kawęczyn	Laski	Seroczyn	Kawęczyn	Laski
Wzorzec, dt z ha		<u>52,3</u>	<u>70,8</u>	<u>74,6</u>	<u>61,8</u>	<u>78,9</u>	<u>80,8</u>
1	Dublet	107	87	99	107	83	99
2	Mamut	103	126	115	100	119	120
3	Hugo	108	96	99	104	99	97
4	Erwin	91	96	104	93	99	102
5	Odys	94	98	101	98	108	101
6	Santos	102	103	89	101	96	94
7	Gucio	98	87	94	99	89	78
8	Impetus	98	109	100	98	108	109

Wzorzec: wszystkie badane odmiany

**Tabela 5. PSZENŻYTO JARE. Plon ziarna odmian (% wzorca).
Lata zbioru: 2020, 2019, 2018**

Lp.	Odmiana	Poziom a ₁					Poziom a ₂				
		2020	2019	2018	2019-2020	2018-2020	2020	2019	2018	2019-2020	2018-2020
Wzorzec, dt z ha		<u>65,9</u>	<u>55,2</u>	<u>69,7</u>	<u>60,6</u>	<u>63,6</u>	<u>73,8</u>	<u>55,7</u>	<u>70,0</u>	<u>64,8</u>	<u>66,5</u>
1	Dublet	97	106	101	101	101	95	110	104	102	103
2	Mamut	116	98	96	108	103	114	97	96	107	103
3	Hugo	100	111	105	105	105	100	103	102	101	102
4	Erwin	97	98	-	98	-	98	88	-	94	-
5	Odys	98	99	-	99	-	102	104	-	103	-
6	Santos	98	101	-	99	-	97	103	-	100	-
7	Gucio	92	-	-	-	-	88	-	-	-	-
8	Impetus	103	-	-	-	-	105	-	-	-	-
Liczba dośw.		3	3	3	6	9	3	3	3	6	9

Wzorzec: wszystkie badane odmiany

Tabela 6. PSZENŻYTO JARE. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby na przeciętnym poziomie agrotechniki-a₁ (odchylenia od wzorca).

Lata zbioru: 2020, 2018-2020

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza żółta		Rdza brunatna		Septorioza liści		Mączniak prawdziwy	
			2019	2018-2020	2020	2018-2020	2020	2018-2020	2020	2019 i 2020
Wzorzec (skala 9⁰)			<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>8,2</u>	<u>7,7</u>	<u>7,8</u>	<u>7,9</u>	<u>7,5</u>	<u>7,7 #</u>
1	Dublet	3	Nie wystąpiło*	Nie wystąpiło*	-0,7	-0,6	0,0	0,1	-0,5	-0,3
2	Mamut	3			0,1	0,5	0,0	-0,1	0,3	0,5
3	Hugo	3			-0,2	-0,6	0,3	0,2	-0,7	-0,3
4	Erwin	2			0,3	-	0,0	-	0,0	0,1
5	Odys	2			-0,2	-	0,0	-	-0,2	0,0
6	Santos	2			0,3	-	0,0	-	0,5	0,0
7	Gucio	1			0,3	-	-0,3	-	0,5	-
8	Impetus	1			-0,2	-	0,0	-	0,0	-
Liczba doświadczeń					2	4	2	4	2	4

Wzorzec: wszystkie badane odmiany. „*” - W latach 2018-2020 nie odnotowano porażenia rdzą żółtą.

„#” - Średnia z dwóch lat, w roku 2018 porażenie mączniakiem prawdziwym nie wystąpiło.

Tabela 7. PSZENŻYTO JARE. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian.

Lata zbioru 2020, 2018-2020

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie (skala 9 ⁰)				Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			w fazie dojrzałości mleczej		przed zbiorem		2020	2018-2020	2020	2018-2020
			2020	2018-2020	2020	2018-2020				
Poziom agrotechniki a₁										
Wzorzec			<u>5,6</u>	<u>7,7</u>	<u>6,1</u>	<u>6,8</u>	<u>106,7</u>	<u>100,6</u>	<u>42,2</u>	<u>40,1</u>
1	Dublet	3	-1,3	-0,7	-1,1	-1,3	3,8	4,6	-1,3	-1,2
2	Mamut	3	2,2	0,9	1,8	1,2	-1,7	-2,8	-1,0	-1,3
3	Hugo	3	0,2	0,0	0,1	-0,7	1,0	2,7	0,8	2,3
4	Erwin	2	-0,1	-	-0,1	-	2,0	-	-0,4	-
5	Odys	2	0,2	-	-0,1	-	4,0	-	1,7	-
6	Santos	2	-1,6	-	-1,1	-	3,3	-	3,8	-
7	Gucio	1	-1,6	-	-1,1	-	-7,2	-	-2,4	-
8	Impetus	1	2,2	-	1,6	-	-5,3	-	-1,1	-
Poziom agrotechniki a₂										
Wzorzec			<u>5,5</u>	<u>7,7</u>	<u>6,1</u>	<u>6,8</u>	<u>105,8</u>	<u>100,5</u>	<u>44,6</u>	<u>41,4</u>
1	Dublet	3	-1,0	-0,5	-0,9	-1,1	5,2	4,7	-1,1	-0,5
2	Mamut	3	1,2	0,6	1,1	1,0	-1,1	-3,5	-1,8	-1,1
3	Hugo	3	-0,5	-0,4	-0,4	-1,1	2,9	3,4	2,3	1,8
4	Erwin	2	-0,3	-	-0,1	-	3,2	-	-0,8	-
5	Odys	2	0,5	-	0,4	-	-2,0	-	1,7	-
6	Santos	2	-0,3	-	-0,3	-	1,2	-	3,7	-
7	Gucio	1	-1,0	-	-0,8	-	-6,8	-	-3,0	-
8	Impetus	1	1,5	-	0,9	-	-2,5	-	-0,9	-
Liczba doświadczeń			2	5	3	8	3	9	3	9

Wzorzec: wszystkie badane odmiany

PSZENŻYTO JARE
CHARAKTERYSTYKA ODMIAN BADANYCH
I ZAREJESTROWANYCH W ROKU 2020
(sporządzona na podstawie listy opisowej odmian)

1. **GUCIO-** Odmiana pastewna. Plenność dość dobra. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na rdzę brunatną, rdzę żółtą i septoriozę liści – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę i brunatną plamistość liści – średnia, na septoriozę plew – dość mała. Rośliny niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna przeciętne, gęstość ziarna w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania mała do bardzo małej. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

2. **IMPETUS** - Odmiana pastewna. Plenność dobra. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę żółtą – dość duża, na rdzę brunatną, rynchosporiozę, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i septoriozę plew – średnia. Rośliny niskie, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna średnie, gęstość ziarna w stanie zsypanym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość mała. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.